

ΓΙΩΡΓΟΥ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗ

**Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ,
ΠΡΩΤΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΕΙΣ
ΙΕΡΑΡΧΗΣ, ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ
(Ομιλία)**

Έκδοση της "Λέσχης Λαΐων της Βέροιας"

ΒΕΡΟΙΑ 1998

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

GRVER_01130

ΔΩΡΕΑ
Γιώργου Χ. Χιονίδη

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθμός εισαγωγής 84645
Ημερομηνία εισαγωγής 23-10-98
Αρχειοθέτη αριθμός 938.492

Τ15Β (Τ)

0140094170

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΓΙΩΡΓΟΥ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗ

**Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ,
ΠΡΩΤΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΕΙΣ
ΙΕΡΑΡΧΗΣ, ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΤΟΥΡΚΟΥΣ
(Ομιλία)**

Εκδοση της "Λέσχης Λαΐων της Βέροιας"

**ΒΕΡΟΙΑ
1998**

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Φίλε Αναγνώστη,

Το βιβλιαράκι αυτό που κρατάς στα χέρια σου περιέχει την ομιλία του ανήσυχου συμπολίτη μας, εμβριθούς και σχολαστικού ερευνητή, μελετητή της ιστορίας της περιοχής μας και Ιστορικού ΓΙΩΡΓΟΥ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗ με θέμα: **"Ο Μητροπολίτης Βεροίας ΑΡΣΕΝΙΟΣ πρώτος δολοφονηθείς Ιεράρχης από τους Τούρκους 14ος - 15ος αιώνας".**

Πρόκειται για την ομιλία που οργανώθηκε με πρωτοβουλία των Μελών της Λέσχης LIONS Βέροιας και που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 1997 στο Πνευματικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως Βέροιας, με την παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Βεροίας - Ναούσης και Καμπανίας κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ, του Κυβερνήτη του Θέματος 117Β ΕΛΛΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ Λ. Γιώργου Παππά, των Αρχών της πόλης μας, Αξιωματούχων των LIONS και πλήθος συμπολιτών μας, με την ευκαιρία της τελετής των Αποκαλυπτηρίων της προτομής του Νεομάρτυρα ΑΡΣΕΝΙΟΥ Μητροπολίτη Βεροίας, που φιλοτέχνησε ο γλύπτης Ευθύμιος Καλεβράς, με απόφαση και δαπάνη της Λέσχης LIONS Βέροιας.

Η έκδοση αυτή αποτελεί για τα Μέλη της Λέσχης LIONS Βέροιας χρέος τιμής προς τον συμπολίτη μας Ιστορικό ΓΙΩΡΓΟ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗ, γιατί με τον πλούτο των γνώσεων που είχε και αυτών που άντλησε από τον Κώδικα με τον αριθμό 269 που τύχη αγαθή ηυδόκησε να βρει το έτος 1967 στο Μοναστήρι (Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού) των Μετεώρων, όπου περιέχονταν και η **"Ακολουθία εις τον Άγιον του Χριστού Ιερομάρτυρα ΑΡΣΕΝΙΟΝ, τον Μητροπολίτη Βεροίας"**, την σοβαρότητα και συγκίνηση που τον διακρίνει όταν βρίσκεται στο βήμα, αλλά και με την γλαφυρότητα της γλώσσας του, για μια περίπου ώρα, που κράτησε η ομιλία του, πέτυχε να παρουσιάσει στο κατασυγκινημένο ακροατήριό του, τις φρικτές μεν, πλην όμως, πλήρους μεγαλείου, υπέροχες σκηνές αυτοθυσίας και θάρρους που η Λαϊκή Τοπική Παράδοση της Βέροιας διατήρησε, στις καρδιές όλων των συμπολιτών μας, έκτοτε και μέχρι σήμερα.

Ειδικά δε με την σκιαγράφηση της προσωπικότητας του επικεφαλής και εμψυχωτή των αμυνομένων Βεροιέων συμπατριωτών μας, που ήταν, ο τότε Μητροπολίτης ΑΡΣΕΝΙΟΣ, ο οποίος και τους έπεισε να μην παραδοθούν, αλλά να αμυνθούν κατά των εισβολέων Αγαρηνών και που κρεμάσθηκε στην συνέχεια μετά από την κατάληψη της πόλης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Σύμφωνα με την τοπική (προφορική για εκατοντάδες χρόνια και γραπτή μετά τον 19ο αιώνα) Παράδοση, που επικωριάζει στη Βέροια, τρία άτομα διαδραμάτισαν πρωταγωνιστικόν ρόλο, όταν οι Τούρκοι πολιορκήσαν την πόλη μας. Συγκεκριμένα, η Βέροια δεν αποδέχθηκε την πρόταση (του Οθωμανού πολιορκητή) να παραδοθεί, οπότε θα γλίτωνε, πιθανόν, τη λεηλασία, την καταστροφή και τη δολοφονία ή την αιχμαλωσία των κατοίκων της, κατά το επικρατήσαν παγκόσμιο, αρχαιότατο δε, εθιμικό δίκαιο πολέμου, το οποίο εφάρμοζαν, στον κανόνα, και οι Τούρκοι.

Η πόλη προτίμησε, όμως, να αντιπάζει την απεγνωσμένη άμυνά της, “μέχρις εσχάτων”, απέναντι στους αλλοεθνείς και αλλόθρησκους επιδρομείς.

Εμψυχωτής και πνευματικός καθοδηγητής, πρωταγωνιστής σ’ αυτήν την επιλογή, υπήρξε ο τότε θρησκευτικός ποιμένας της, ο μητροπολίτης της, του οποίου δεν είχε διασωθεί το (πραγματικό) εκκλησιαστικό όνομα.

Και ο Χατζηκατβίας...

Τελικά, η Βέροια έπεσε στα χέρια των Μουσουλμάνων με την άμεση βοήθεια ενός πολίτη της (ξυλοκόπου, κατά μία εκδοχή), του οποίου η Παράδοση διατήρησε την κακή μνήμη (για την απεχθή πράξη του), με την ονομασία “Χατζηκατβίας”, που χρησιμοποιούνταν στη συνέχεια (και μέχρι σήμερα, ακόμα) και ως απαξιωτικός χαρακτηρισμός, γενικότερα, για όσους επιδεικνύουν παρόμοια (προδοτική, χαμερπή) συμπεριφορά στα μεταγενέστερα χρόνια, γιατί - όπως έγραψε ο πανεπιστήμονας Μακεδόνας Αριστοτέλης - “ο δίχως αρετή

άνθρωπος είναι το πιο άνοστο και πιο βάρβαρο πλάσμα”.

Ο “Χατζηκατβίας” εμφανίστηκε επικεφαλής των πολιορκητών και υπέδειξε μία είσοδο των τειχών της πόλεως, που ήταν αφύλακτη (ή, οπωσδήποτε, εύκολο να καταληφθεί), όπου και οδήγησε τους επιδρομείς. Γι’ αυτό, η σχετική συνοικία ονομάστηκε “Γιολά Γκελντί” (συχνά καλείται έτσι και μέχρι τώρα), δηλαδή “ο δρόμος απ’ όπου μπήκαν”.

Ο “άγνωστος” μητροπολίτης

Έτσι, κατέλαβαν οι Τούρκοι τη Βέροια, αφού βρέθηκαν, με προδοσία, στο εσωτερικό της πόλεως. Και η μάχη ήταν μεν πεισματώδης αλλά άνιση, ιδιαίτερα γύρω από τον μητροπολιτικόν ναό, από την, τότε, Μητρόπολή της, όπου είχαν αποσυρθεί, ως τελευταίο καταφύγιο, οι προύχοντες και άλλοι Χριστιανοί, με πρωτοστατούντα τον γενναίον ιεράρχη της.

Οι επιδρομείς έσπασαν την κλειστή είσοδο της εκκλησίας και συνέλαβαν τον μητροπολίτη, ενώ λειτουργούσε και προσευχόταν, φορώντας τα χρυσά άμφιά του για τελευταία φορά. Και τον έσυραν - τον έσφαξαν “στην πόρτα της εκκλησίας”, σύμφωνα με τη διατύπωση μιάς εκδοχής της Παραδόσεως (στο βεροιώτικο ιδίωμα). Άλλη εκδοχή της σχετικής διηγήσεως μας πληροφορεί, ότι τον κρέμασαν στο πλατάνι, που υπάρχει κοντά (νοτιοανατολικά του ναού) μέχρι τώρα. Πρέπει να προεπισημάνω, ότι ο συντάκτης της Ακολουθίας - όπως θα δούμε και στη συνέχεια - δηλαδή ο ιεράρχης (“αρχιθύτης”) Ιωάννης, διασώζει τρίτη εκδοχή, ως προς τον λόγο και τον τρόπο της δολοφονίας του μητροπολίτη Αρσενίου.

Νομίζω ότι είναι δυνατόν να συνδυασθούν, κάλλιστα, όλες οι απόψεις και να δεχθούμε, ότι, οι Τούρκοι, κατέσφαξαν τον

ιεράρχη έξω από την πόρτα της εκκλησίας και στη συνέχεια τον κρέμασαν (όπως και τους προκρίτους της Βέροιας, πιθανότατα) στον πλάτανο, για παραδειγματισμόν - εκφοβισμόν των κατοίκων, ώστε να μαθευτεί τούτο και να παύσει η όποια, τυχόν, άμυνα, η αμφισβήτηση της δυνάμεως των επιδρομέων - κατακτητών ή και η μελλοντική αντίσταση. Άλλωστε, αυτή τη συμπεριφορά είχαν οι Οθωμανοί, όταν συνελάμβαναν επαναστάτες, τους οποίους κρεμούσαν σ' άλλο πλατάνι, της πλατείας Ωρολογίου, της πλατείας των σημερινών Δικαστηρίων - Κ. Ρακτιβάν, του, άλλότε, Διοικητηρίου της.

Ο Χατζηκατβίας, λοιπόν, και ο εθνομάρτυρας, νεομάρτυρας του Χριστιανισμού, ο μητροπολίτης Αρσένιος υπήρξαν τα δύο κύρια, πρωταγωνιστικά, πρόσωπα, τα οποία σχετίζονται άμεσα με την (τελική;) άλωση της Βέροιας από τους Τούρκους.

Για μερικά αργύρια...

Το ένα όνομα παρέμεινε στη μνήμη του τυραννισμένου λαού για να θυμίζει, “εσαιί”, ένα απεχθές, εφιαλτικό, αποτροπιαστικό και χαμερπές άτομο, ως “παράδειγμα προς αποφυγή”. Τούτα όλα αναφέρονται στον Χατζηκατβία, που “πούλησε” την ψυχή του, το Έθνος του, την πίστη του και τη γενέτειρά του, προκειμένου να γλιτώσει “το σαρκίον” του και για να εξασφαλίσει μερικά “αργύρια” και την προνομιακή μεταχείριση, του ίδιου και των απογόνων του: κλασική περίπτωση του “ανθρωπάκου” (για την ακρίβεια του... “παλιανθρωπάκου”) για όλες τις εποχές...

Και "ο φάρος"

Το άλλο όνομα, ο καλός ποιμένας ψυχών, το πρότυπο της αυτοθυσίας, για να σώσει την αξιοπρέπεια του Ελληνισμού

και της Χριστιανορθοδοξίας, έμεινε “παράδειγμα προς μίμηση” και μνήμα αιώνιο και μάλιστα (όχι, μονάχα, διαχρονικά αλλά και) διατοπικά, ως ένας σπάνιος “Άνθρωπος για όλες τις εποχές”, για όλους τους ανθρώπους, πραγματικός και πανάξιος μπροστάρης, τηλαυγής, άσβεστος φάρος και αναμμένο και συνεπώς καιόμενο κερί (για να παραλλάξω τους στίχους του Αλεξανδρινού ποιητή, του Κωνσταντίνου Καβάφη, και την ανάλογη φράση της Αγίας Γραφής, για τη βάτο). Και ο άξιος ηγέτης, ο πραγματικός ηγέτης (όποιας διακλαδώσεως του δέντρου της ζωής), δεν είναι δυνατόν να εννοηθεί αλλιώς, παρά ως ο φωτοδότης των άλλων και ως αφαιρέτης της προσωπικής του ζωής. Αυτό, άλλωστε, είναι και το “δυσμενές προνόμιόν” του...

Η "βασίλισσα" Βεργίνα

Και, για να ολοκληρωθεί η εικόνα του τριπρόσωπου της διηγήσεως της τοπικής Παραδόσεως, θυμίζω ότι αναφέρεται και τρίτο πρόσωπο, η ονομαζόμενη “βασίλισσα” Βεργίνα ή Βιργινία, αρχόντισσα Βεροιώτισσα, η οποία προτίμησε να πέσει από τον πύργο (“παλάτι”) της (υπολείμματα του οποίου διασώζονται κοντά στην πλατεία Ωρολογίου - Κ. Ρακτιβάν, πίσω από τα Δικαστήρια και βορειοδυτικά της Λέσχης των Αξιωματικών). Απ’ εκεί ρίχθηκε στο κενό, στη θέση “Καζάνα”, της Μπαρμπούτας, του παραρρέοντα ποταμού (του Τριποτάμου), προκειμένου να γλιτώσει από την ατίμωση, ή, τουλάχιστον, από τη βίαια αλλαξοπιστία της και το κλείσιμό της σε κάποιο χαρέμι. Έτσι, έχασε την πρόσκαιρη ζωή της, θυσιάζοντάς την στον βωμό της προσωπικής αξιοπρέπειας και της ατέρμονης, ένδοξης αιωνιότητας. Η περίπτωση της είναι πρόδρομη της αυτοθυσίας (μετά αιώνες) των ηρωϊδων του Σουλίου, της Αράπιτσας (της Νάουσας), το 1822, και του Γα-

λακτού (βράχου της περιοχής των Παλατισίων), το 1878.

Τα τουρκικά Αρχεία μας διαφωτίζουν

Αυτά τα ασαφή και συχνά μυθικά γνωρίζαμε μέχρι το 1942, οπότε ο γνωστός Μακεδόνας ιστοριοδίφης και ιστορικός Ιωάννης (ή Γιάννης) Κ. Βασδραβέλλης δημοσίευσε (με την επιμέλειά του) μικρό βιβλίο (στη σειρά των εκδόσεων της “Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών”), με τον τίτλο, “Ιστορικόν Αρχείον Βεροίας (εκλογαί)”. Εκεί υπάρχει η απόδοση (η μετάφραση) στην ελληνική γλώσσα λίγων εγγράφων του τουρκικού ιεροδικείου της πόλεώς μας. Έτσι, μάθαμε, μεταξύ των άλλων, ότι η οικογένεια των Χαριποπούλων της Βέροιας είχε φορολογική ατέλεια (απαλλαγή), γιατί ο πρόγονός της Ιωάννης (Χαριπόπουλος) είχε βοηθήσει τον Τούρκο Σουλτάνο, ώστε να καταλάβει την πόλη μας. Κατόπιν τούτου ταύπισα τον προδότη και έγινε γνωστό το πραγματικό ονοματεπώνυμό του, όπως δε έγραφα “Χατζηκαθβίας” ήταν - προφανώς - το κοροϊδευτικό παρατσούκλι, που του έδωσαν οι συμπολίτες του (Χριστιανοί κάτοικοι της Βέροιας), για να υποδηλώνει και διατηρεί συνεχώς στη μνήμη τις μεταπροδοτικές και μεταθανάτιες περιπέτειες του προδότη Ιωάννη Χαριποπούλου, ο οποίος πέθανε (κατέβηκε, κάτω, στη γη) ως αλλαξοπιστής, ως Χατζής (= Χατζής - κάτω - βαίνω, όπως συμπέρανα, υποθετικά, προσπαθώντας να ετυμολογήσω της λέξη, σύμφωνα και με το τοπικό ιδίωμα της Βέροιας, στον 2ο τόμο της Ιστορίας μου, για τους Βυζαντινούς Χρόνους της Βέροιας, πριν 27 χρόνια).

Ας θυμίσω, λοιπόν, ότι, σύμφωνα με την Παράδοση, το σώμα του πεθαμένου πια Ιωάννη Χαριποπούλου, του προδότη, μαύρισε αφύσικα και έσκασε. Τρεις φορές τον έθαψαν οι

Τούρκοι, αλλά η βεροιώτικη γη δεν δεχόταν το σώμα του. Κατόπιν τούτου, το έριξαν σ' ένα "λαγούμι" της εκκλησίας του Χριστού και το σκέπασαν με πυκνό - βαρύ στρώμα από πέτρες, χώμα κ.τ.λ. και έτσι έκλεισε "ο βίος και η πολιτεία" ενός ατίμου και ατιμασμένου ανθρωπαρίου της πόλεως.

"Βαφτίζεται", αυθαίρετα, ο οσιομάρτυρας!!

Για τον οσιομάρτυρα - εθνομάρτυρα αρχιερέα της Βέροιας, δεν είχαμε άλλες πληροφορίες μέχρι το 1971. Δεν ξέραμε ούτε καν το (πραγματικό, θρησκευτικό και πολύ περισσότερο το λαϊκό) όνομά του, από τη διήγηση της τοπικής Παραδόσεως.

Στις αρχές του 20ού αιώνα μας, ο μητροπολίτης της Βέροιας και της Νάουσας Καλλίνικος Α', ο Δελικάνης (1911-1922), γνωστός δε και ως αξιόλογος εκκλησιαστικός συγγραφέας, ονομάτισε τον άγνωστον Ιεράρχη με το όνομα Καλλίνικος ή Καλλίμαχος, κατά τρόπο επιτυχή (ο καλός στη νίκη ή στη μάχη) αλλά αυθαίρετο.

Τούτο σημείωσε δε στον παλιόν Πίνακα, επισκοπικόν κατάλογον, της μητροπόλεώς μας, από το 1607 και ύστερα, τον οποίο συνέταξε ο προκάτοχός του, στον θρόνο της Εκκλησίας μας (από το Γραμματικό της Πέλλας), Χρύσανθος, ο ύστερα μητροπολίτης των Σερρών και στη συνέχεια και Οικουμενικός Πατριάρχης.

Αξίζει να σημειώσω και εδώ ότι ο μητροπολίτης Καλλίνικος Δελικάνης (ο οποίος χρημάτισε και Αρχιεπισκόπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, στο "Φανάρι") είναι εκείνος ο ιεράρχης μας, ο οποίος υπήρξε ο τελευταίος των δίσεκτων χρόνων της Τουρκοκρατίας και ταυτοχρόνως και ο πρώτος, που συνέχισε να ποιμαίνει μετά την απελευθέρωση της περιοχής μας. Μοναδική συγκυρία για τούτον...

Ο Ν. Βέης εντόπισε την Ακολουθία

Το έτος 1967 εκδόθηκε ο πρώτος τόμος των Χειρογράφων των Μειτέρων από το "Κέντρον Ερεύνης του Μεσαιωνικού και Νεωτέρου Ελληνισμού", της Ακαδημίας της Αθήνας (το οποίο, Κέντρο, διεύθυνε, τότε, ο αξιόλογος μελετητής - συγγραφέας Λέανδρος Βρανούσης), με βάση τα κατάλοιπα του Νίκου Βέν. Τον αποδελτίωσα και (με μεγάλη ευχαρίστηση και ισόβαθμη αγωνία) έμεινα με την εντύπωση, ότι βρήκα τη λύση, τουλάχιστον ως προς το αληθινό, πραγματικό (εκκλησιαστικό) όνομα του δολοφονηθέντα μητροπολίτη μας, τη δε σχετική, υποθετική, σκέψη μου, κατέγραψα (το 1969) στον 2ο τόμο της "Ιστορίας της Βεροίας", στο κεφάλαιο για τις αλώσεις της πόλεώς μας, σύμφωνα με τη διήγηση της λαϊκής, τοπικής Παραδόσεως.

Συγκεκριμένα, διάβασα στο προαναφερθέν βιβλίο του Ν. Βέν, ότι στα φύλλα 102α-111β φύλλα του υπ' αριθμ. 269 (παλιάς αριθμώσεως Β 353) Κώδικα του 15ου ή του 16ου αιώνα, που υπάρχει στο μοναστήρι της Μεταμορφώσεως των Μειτέρων, συμπεριλαμβάνεται κείμενο (α/α 6, φύλλο 102α), το οποίο έχει τον τίτλο (με πολυτονικό, βέβαια): "Ακολουθία εις τον άγιον του Χριστού ιερομάρτυρα Αρσένιον, τον μητροπολίτην Βεροίας".

Το επισήμανα και κατέληξα στην εξής γνώμη: "...Πρόκειται, προφανώς, περί του μητροπολίτου της Παραδόσεως, η υπόθεση όμως αυτή θα επιβεβαιωθεί ή θα διαψευσθή, τελικώς, όταν θα δημοσιευθή το σχετικόν ανέκδοτον κείμενον".

Σχετική μονογραφία μου, "ξεδιπλώνει το κουβάρι"...

Αυτά έγραψα το 1969 και δημοσιεύθηκαν, το 1970, στο

όπως και η “ανάγνωση” του προαναφερθέντα μελετητή. Και εξυπακούεται, ότι κατέβαλα, αμέσως, την αμοιβή για την εργασία του, στο “φιλικό” ποσό, το οποίο όρισε ο μεγάλος πνευματικός φίλος μου, λαμβάνοντας υπόψη και τα περιορισμένα (δυστυχώς... πάντοτε!!) οικονομικά μέσα μου. Ησύχασα, διότι ήμουν σίγουρος πλέον, ότι είχα στα χέρια μου τη σωστή, τουλάχιστον, μεταγραφή των σχετικών σελίδων.

Συνέχισα, όμως, τη μελέτη βιβλίων Υμνογραφίας, Αγιογραφίας, Βυζαντινής Φιλολογίας, Παλαιογραφίας κ.ά., όπως και άλλων Ακολουθιών, που είχαν προεκδοθεί, επιστημονικά - φιλολογικά. Και ανακάλυπτα συνεχώς τη (θυμίζουσα τον Σωκράτη) επίγνωση της... άγνοιάς μου, στη διαδικασία της απεγνωσμένης προσπάθειάς μου να αποκτήσω εξειδικευμένες γνώσεις.

Πρόσεξα, όμως ιδιαίτερα την αξιοποίηση των όποιων “λανθανόντων” ή “υποκρυπτομένων” στοιχείων και προσπάθησα να αποκτήσω κάποιες πληροφορίες ή να θεμελιώσω ορισμένες υποθέσεις μου, με βάση τούτα και τα σχετικά συμφραζόμενα. Έτσι, άφησα τα (κάπως γνώριμα) οικόπεδα της Ιστορίας και εισήλθα (αναγκαστικά) και στα... ξενοχώραφα της Φιλολογίας (Παλαιογραφίας) και της Θεολογίας!!

Η έκδοση, 150 χρόνια από την επανάσταση του 1821

Την επόμενη χρονιά (1971) γιορταζόταν, πανηγυρικά, η επέτειος της συμπληρώσεως 150 ετών από την έναρξη της Επανάστασεως του 1821. Σκέφθηκα, ότι ήταν η κατάλληλη ευκαιρία για να εκδοθεί ένα βιβλιαράκι, στα πλαίσια του εορτασμού, από τη Μητρόπολη της Βέροιας - Νάουσας, όπως

έπρεπε, μιά και ο δολοφονηθείς ήταν ιεράρχης αυτού του θρόνου. Το συζήτησα με τον παλιότατο φίλο μου πατέρα Αμβρόσιο, ο οποίος ανακοίνωσε τη σχετική πρότασή μου (χωρίς καμιά απαίτηση αμοιβής μου) στον, τότε, μητροπολίτη Παύλο (τον οποίο χάσαμε τελευταία, πρόωρα και αναπάντεχα). Ο ιεράρχης δέχθηκε την προσφορά (δωρεά) μου και έτσι, μάλιστα, πρωτοκαθιερώθηκε και ο θεσμός της εκδόσεως και βιβλίων από τη Μητρόπολή μας, η οποία ανέλαβε και την καταβολή της σχετικής δαπάνης των τρίτων, δηλαδή της αμοιβής του άριστου τυπογράφου της Θεσσαλονίκης Νίκου Νικολαΐδη, και του εξάιρετου επιμελητή - διορθωτή τυπογραφικών δοκιμίων Ντίνου Χριστιανόπουλου, όπως παρακάλεσα, διότι ήμουν πολύ ευχαριστημένος από την ποιοτική τελειότητα και των δύο, καθόσον αφορά στο προηγούμενο έργο μου ("Ιστορία της Βεροίας, τόμος 2ος, Βυζαντινοί Χρόνοι, Θεσσαλονίκη, 1970").

Έτσι, κυκλοφόρησε (Θεσσαλονίκη, 1971) το βιβλίο (με πρόλογο του μητροπολίτη) "...επί τη συμπληρώσει 150 ετών από της εθνικής Παλιγεννεσίας).

Δεν είναι δυνατόν να αποκρύψω και τη σημερινή χαρά μου, όχι, μονάχα, διότι τούτο το έργο μου, επαναλαμβάνω, εγκαινίασε τη σειρά των εκδόσεων της Μητροπόλεώς μας αλλά και επειδή το βιβλίο μου αυτό (της Ακολουθίας του Αρσενίου) ήταν και... "γούρικο"!!

Ο μητροπολίτης Παντελεήμων, συνεχίζει...

Ο αριθμός των εκδόσεών της έχει συμπληρώσει κιόλας τρεις δεκάδες, συνεχίζεται δε και από τον νέον μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα (Καλπακίδη). Μάλιστα, έχουν εξαντληθεί τα

αντίτυπά του και τούτο με ικανοποιεί ηθικά (μιά και υλικά δεν ζήτησα καν οποιαδήποτε ωφέλεια).

Άρα, είναι καιρός να ανατυπωθεί (φωτομηχανικά), αν ο ιεράρχης μας δεν έχει αποφασίσει να επανεκδοθεί και τούτη (κριτικά) η Ακολουθία, ξαναγραμμένη, όπως έγινε ήδη με τον Βεροιώτη Όσιο Αντώνιο, τον νέο, τον πολιούχο της Βέροιας (για τον οποίο έχω εκδώσει, από το 1965, ειδική μονογραφία) και έχει δρομολογηθεί έκδοση και για την Οσιομάρτυρα Ιερουσαλήμ (και τα παιδιά της), που μαρτύρησαν στη Βέροια, δηλαδή για την πρώτη (όπως φαίνεται) πολιούχο μας.

Εξυπακούεται, ότι συναινώ (αφιλοκερδώς) σε οποιαδήποτε λύση προτιμηθεί, για να αποκτήσουν οι ενδιαφερόμενοι, πάλι, τη δυνατότητα της αναγνώσεως και της μελέτης της Ακολουθίας, των Εισαγωγικών μου κ.τ.λ. (που έχω τεκμηριώσει και από βιβλιογραφική άποψη), όπως και του “Συναξαρίου”, το οποίο συνέθεσα - συνέταξα.

Η Λέσχη Λάϊονς πρωτοστατεί

Και τούτο κάμνω, διότι υπάρχουν αρκετά άτομα, που ενδιαφέρονται ακόμα για την Πατριδογνωσία. Ελπίζω, πάντως, ότι η “Λέσχη των Λάϊονς της Βέροιας” θα προσθέσει (στην αξιέπαινη προσπάθειά της να φροντίσει για τον ανδριάντα του οσιομάρτυρα και εθνομάρτυρα Αρσενίου) και για την έκδοση αυτού του (εκλαϊκευμένου) κειμένου μου, ώστε να είναι προσιτό, αφού η έκδοση του 1971 έχει εξαντληθεί, όπως προείπα. Εξυπακούεται ότι δεν διεκδικώ, πάλι,... “συγγραφικά δικαιώματα”. Θα ευχαριστηθώ δε, εάν διαπιστώσω ότι και στον πνευματικόν, εκδοτικόν τομέα γίνεται και απ’ αυτήν προσπάθεια προσφοράς, όπως συμβαίνει στους άλλους. Είναι δεδομένα, δυστυχώς, η υποτίμηση της γνώσεως (και των γνώσεων) και της τοπικής Ιστορίας (όπου ανήκει και η

Αγιολογία), τόσο από τα άτομα, όσο και από συλλογικούς φορείς.

Πρώτη φροντίδα μας, πρέπει να είναι η μόρφωση του λαού

Χρειάζεται να εντείνουμε τη μέριμνά μας για τη μόρφωση και για τη συνεχή επιμόρφωση του λαού, συνολικά. Προσωπικά, δεν συμφωνώ με τη φιλοπαίγμονα γνώμη του Ιρλανδού ποιητή Σέιμους Χίνι (βραβείο Λογοτεχνίας, Νόμπελ του 1995), όπως τη διατύπωσε σε τελευταία συνέντευξή του στον Θανάση Λάλα (“Το Βήμα”, στο μέρος του “Το άλλο βήμα”, της 11-5-1997, σελίδες 3/3-5/5 και συγκεκριμένα στην 5/5 σελίδα), η οποία έχει, στο σημείο τούτο, ως εξής:

“... Έχω απεριόριστη εμπιστοσύνη στην αυθεντικότητα της απόλυτης άγνοιας του ανθρώπινου είδους”.

Νομίζω, ότι είναι απαραίτητο να... πολιορκούμε, να καλλιεργούμε το μυαλό και την ψυχή του λαού, με όποιον τρόπο και πρόσφορο μέσο μπορούμε, προσφέροντάς του ποιότητα, όποιο και αν είναι το τμήμά μας ή το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μας, έστω και πενιχρό, ποσοτικά και αριθμητικά.

Η μοναχική πορεία των πνευματικών ανθρώπων

Ακόμα και όταν τα συναισθήματα της μοναξιάς, της απογοητεύσεως και της υπερκοπώσεως των μοναχικών καβαλάρηδων, των ξεμοναχιασμένων λύκων, των ανθρώπων του πνεύματος, είναι η “αμοιβή” και οι μικροθάνατοι, οι καθημερινοί, είναι “το σήμα κατετεθέν” της ζωής των δημιουργών, που πληρώνουν για την “ιδιορρυθμία” τους...

Άλλωστε, “πίσω από τη γαλήνη, βρίσκεται πάντοτε η μελαγχολία” (όπως έγραψε ο Κλέϋσον).

Και αν είναι αληθές, ότι οι πνευματικοί άνθρωποι είναι “είδος προς εξαφάνιση” και αν συμφωνούσα, ακόμα, με τον Β. Μουλόπουλο, που έγραψε τα πιά επάνω, όπως και ότι “Αυτή η κοινωνία δεν μου αρέσει”, πιστεύω ότι πρέπει να συνεχίζουμε, για να την αλλάξουμε.

Οπωσδήποτε δε είχε απόλυτο δίκαιο ο Ιωάννης Καποδίστριας - θύμα και τούτος - όταν έγραψε ότι “δεν ζει ο άνθρωπος αλλά το έργο του”, όπως συνέβηκε άλλωστε, και με τον Αρσένιο.

2. ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

Είναι καιρός, όμως, να σας δώσω το “Συναξάρι” του οσιομάρτυρα, του Αρσενίου, ο οποίος δολοφονήθηκε από τους Τούρκους, σε μιά από τις αλώσεις της (για τις οποίες αφιέρωσα δέκα έξ σελίδες του βιβλίου μου “Ιστορία της Βεροίας, τόμος δεύτερος, Βυζαντινοί Χρόνοι, Θεσσαλονίκη, 1970”), οι οποίες με απασχόλησαν, πάλι, και στα “Εισαγωγικά” του προαναφερθέντος βιβλιαρίου μου, με την Ακολουθία του. (Ξαναδιαβάζοντας, το κείμενό της, εντόπισα και κάποιες νέες εκδοχές υποθέσεων - σκέψεων, αλλά η διαπραγμάτευσή τους και η δημοσιοποίησή τους δεν μπορεί να γίνει σήμερα, εδώ. Θα αποτελέσει αντικείμενο άλλης μελέτης μου ή και θα συμπεριληφθεί σε ιδιαίτερο κεφάλαιο του 3ου, τελευταίου, τόμου του συνθετικού έργου μου για την Ιστορία της Βέροιας στα χρόνια της Τουρκοκρατίας εάν, βέβαια, γραφεί το οριστικό, τελικό κείμενό του, “εν καιρώ”, και εκδοθεί):

Όταν οι Τούρκοι έκαναν επιδρομές, πραγματοποιώντας λεηλασίες στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και την υποδούλωσαν

με τη συγκατάθεση του Θεού, εξαιτίας του απειράριθμου πλήθους των σφαλμάτων των Χριστιανών, τότε, στα μέρη της Δύσεως, φανερώθηκε, σαν λαμπρό αστέρι, ο μητροπολίτης της Βέροιας Αρσένιος.

Βλέποντας ο πρωταίπιος του κακού, ότι η Εκκλησία της Βέροιας αυξανόταν και δυνάμωνε σαν ένα αμπέλι με κλήματα (χάρη στη διδασκαλία του Αρσενίου), διέταξε τον αποκεφαλισμό του, επειδή ο ιεράρχης αγωνιζόταν για το καλό του ποιμνίου του, προκειμένου να το απαλλάξει από τους εχθρούς του, τους λύκους (Οθωμανούς), οι οποίοι ήθελαν να το κατασπαράξουν, ώστε να αναγκασθούν να αλλάξουν την πίστη τους, οι Ορθόδοξοι.

Ο μητροπολίτης είχε ενστερνισθεί την αποστολική διδασκαλία, σύμφωνα με την οποία όσοι επιλέγουν το ιερατικό στάδιο πρέπει να πολypeύονται επάξια, αντάξια. Ο Αρσένιος ήταν πραγματικά άξιος μαθητής του Ιησού, διακρινόμενος για τη νηφαλιότητα, για την ευθυμία, για την καταδεκτικότητα, για τη διδακτική δεινότητα, για την πραότητα και για τη φιλανθρωπία του, διότι ήταν ο προστάτης των ορφανών και των κηρών, ο ευεργέτης των φτωχών και η παρηγοριά όσων υπέφεραν. Έτσι ζούσε τον βίο του, ο ενάρετος μητροπολίτης της Βέροιας, βαδίζοντας σύμφωνα με την αποστολική διδασκαλία. Και πέθανε βίαια, αφού προηγουμένως, γαλουχημένος με τα νάματα της χριστιανικής θρησκείας και αφού ποίμανε με επιτυχία, έθρεψε ψυχοπνευματικά (και μάλιστα κατάλληλα) τους χριστιανούς του. Το γεγονός αυτό προκάλεσε την επέμβαση του Διαβόλου, αλλά δεν κατόρθωσε, ο Σατανάς, να πετύχει τους σκοπούς του: Έτσι, ο Αρσένιος, όχι μόνο, έγινε διάδοχος του επισκόπου Κάρπου στον θρόνο, αλλά ομοίαζε τούτον και ως προς τον χαρακτήρα, γι' αυτό και τιμήθηκε (αφού βασανίστηκε πολύ το σώμα του), διότι είχε τη

φρόνηση του Σολομώντα και, έτσι, ακόμα και τα δυσκολονόητα, τα δυσδιάκριτα έκρινε σωστά και γρήγορα, χάρη στην ευθυκρισία του. Και γι' αυτό η κρίση του γινόταν δεκτή από όλους, ως δεσμευτική απόφαση.

Βλέποντας, λοιπόν, ο ιεράρχης Αρσένιος, ότι το ποίμνιό του βασανιζόταν, αντέταξε εφόδους απέναντι στις προσβολές, με αποτέλεσμα να συλληφθεί και να βασανισθεί, διότι τον βύθιζαν συνεχώς σε βαθύ νερό και στη συνέχεια τον υπέβαλλαν σε πλήθος διαφόρων και τρομερών βασανιστηρίων. Κάποιος, μάλιστα, αναιδής βάρβαρος, ζήτησε να κόψουν το δεξί χέρι του Αρσενίου, το οποίο είχε γράψει πνευματικότητας θεϊκούς λόγους. Στη συνέχεια, φυλακίστηκε από τους Οθωμανούς (για πολλές ημέρες και με άπειρες στερήσεις), παρά ταύτα, όμως, συμβούλευε τους συγκαταγορούμενούς του να είναι και αυτοί μεγαλόψυχοι και άκαμπτοι ως προς την πίστη τους.

Ο οσιομάρτυρας, αν και φρουρούνταν συνεχώς και αγρύπνως από τους Τούρκους, ευλογούσε, υμνολογώντας τον Χριστό και έψαλλνε, λέγοντας: “Ας γίνει το θέλημά Του”, έπεισε δε και τους άλλους (με τη βοήθεια του θείου πνεύματος), να έχουν τις ίδιες σκέψεις και να μείνουν πιστοί στη θρησκεία τους.

Τελικά, έσφαξαν, οι Τούρκοι, τον μητροπολίτη, αφού τον έσυραν στη φυλακή, γυμνόν (ντυμένον, μόνο, με τον χιτώνα), ασκεπή και ξιπόλητον, όπως είχε συμβεί και με τον Κύριον ημών Ιησού Χριστόν, ενώ ο ίδιος έψαλλνε το “Ευλογητός ο Θεός”, βρισκόμενος σε τόπο, ο οποίος ήταν, προηγουμένως, θυσιαστήριο. Έγειρε το κεφάλι του μπροστά στον άπιστον δήμιο, ψάλλοντας πάντοτε προς τον Κύριον και λέγοντας με γλυκύτητα προς τον δολοφόνο, τον πρωταίτιον Τούρκο: “Γιατί αναζητείς ματαίως και άλλους ανθρώπους για να τους σκοτώσεις, αφού δεν υπάρχουν άλλοι υπαίτιοι για όσα έγιναν,

παρά εγώ, μονάχα;”.

Ο δήμιος τον αποκεφάλισε με οικτρών τρόπο και έριξε το σώμα του ως τροφή στα θηρία, στα πτηνά και στους σκύλους, αλλ’ όμως τα ζώα δεν το κατασπάραξαν, διότι το σεβάστηκαν, λες και κατάλαβαν για ποιόν πρόκειται.

Ιερωμένοι της Βέροιας ζήτησαν ύστερα, από τον Τούρκον τύραννο, το σώμα του Αρσενίου και το μετέφεραν στον ιερών ναό θείου μάρτυρα, όπου, αφού το περιποιήθηκαν, το έθαψαν, με όσες τιμές επέτρεπαν οι τότε περιστάσεις.

Η θεία δίκη, όμως, δεν άφησε αιμώρητον τον άδικο δολοφόνο του Αρσενίου, διότι, πραγματικά, αμέσως, μετά λίγες ημέρες, σε σχέση με τον φόνο του, αφού εξόπλισε ο Τούρκος στρατό, εξεστράτευσε και έφθασε σε τόπο, όπου (φονευθείς από εχθρικό χέρι) απέβαλε αμέσως (και κατά τρόπον άθλιο) την ψυχή του.

Προσθέτω, τώρα, ότι είναι πιθανόν ο συντάκτης της Ακολουθίας να είχε θυμηθεί τον μοναδικόν Όμηρο, ο οποίος σιχούργησε, ότι: “Είναι κοινή για όλους η τύχη στον πόλεμο και πολλές φορές ο σφαγέας σφαγιάζεται, επίσης”.

Οι Βεροιώτες τιμούσαν τον πολιούχο τους Αρσένιο, υμνώντας τούτον μυστικά, όλοι, οι λαϊκοί (Χριστιανοί), οι ιερωμένοι και οι μοναχοί, η δε ημέρα της μνήμης του, της γιορτής του, συγκέντρωνε στην πόλη τους, σε μυστικό, ιερό συμπόσιο, προσκυνητές απ’ όλη την Ελλάδα, γιατί στον Αρσένιο (ως πρώτον δολοφονηθέντα αρχιερέα από τους Τούρκους) εναπέθεσε ο λαός των υπόδουλων Ελλήνων, των “ραγιάδων”, την ελπίδα για την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού.

Για τούτο και η Ακολουθία του είναι γεμάτη με σαφείς και τολμηρές εκφράσεις. Έτσι, γίνεται κατανοητό για ποιόν λόγο ήταν απαγορευμένη τούτη και δεν διασώθηκε το πρωτότυπό

της ή δεν βρέθηκε στη Βέροια το χειρόγραφο της σώμα, εκτός και εάν σε αυτό έπαιξε καταλυτικό ρόλο και η μάστιγα των πυρκαϊών ή, τέλος, γιατί δεν εκτυπώθηκε (όσο ξέρω) τούτη. Αρκεί να σημειώσω, ότι, π.χ., ο πρωταίτιος Τούρκος χαρακτηρίζεται - αποκαλείται (στην Ακολουθία) "τύραννος"!

3. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ (ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΟ 1971)

Αυτό είναι το Συναξάρι, που έχω συντάξει για τον βίο και το μαρτύριο του Αρσενίου, με βάση την Ακολουθία του, το οποίο και δημοσίευσα στο προαναφερθέν ολιγοσέλιδο βιβλίο (εδώ το απέδωσα στην κοινή, δημοτική γλώσσα).

Στη διάρκεια των 26 ετών, που πέρασαν μέχρι τώρα (από την έκδοση του σχετικού βιβλιαρίου μου, του μικρού μεν "το δέμας" αλλά σημαντικού, κατά την ταπεινή γνώμη μου) υπήρξαν οι εξής εξελίξεις, ως προς την έξοδο από την αφάνεια του Αρσενίου, όσο μπορώ να γνωρίζω:

Α'. Ο ειδικός καθηγητής της Υμνογραφίας και Αγιολογίας (δόκιμος δε εκκλησιαστικός συγγραφέας, όπως και λογοτέχνης) στη Θεολογική Σχολή (Τμήμα) του Πανεπιστημίου της Αθήνας Β.Π. Πάσχος δημοσίευσε την ίδια χρονιά (δηλαδή το 1971) την πιά ουσιαστική βιβλιογραφία για την έκδοση, στον 11ο τόμο του επιστημονικού περιοδικού "Μακεδονικά" (στις σελίδες 447-449) της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών. Επαινεί την εκτυπωτική εμφάνιση της εκδόσεως, χαρακτηρίζει "σοφά" τα "Εισαγωγικά" μου (βρίσκει δε την ευκαιρία - αφορμή για μια συνολικότερη, ευγενέστατα επαινετική αξιολόγηση της προσφοράς μου στην Ιστορία) και ως προς το Συναξάρι (το οποίο κατάρτισα - έγραψα) γράφει ότι: "... εκμεταλλεύεται σωστά την Ακολουθία, είναι πολύ καλά γραμμένο, έστω και αν η γλώσσα και το ύφος δείχνουν πέννα ιστορικού και όχι συναξαριστή". Στη συνέχεια, κάμνει επιτυχείς υποδείξεις για

τη βελτίωση της εκδόσεως της Ακολουθίας, με συγκεκριμένες εξειδικευμένες παρατηρήσεις, διορθώσεις κ.λ.π.

Δεν επιτρέπεται σ' εμένα να κρίνω, εάν υπήρξε ευτυχής ή όχι ο Οσιομάρτυρας Αρσένιος, γιατί έτυχε να τον βιογραφήσω (να τον φέρω, πάλι, στην επιφάνεια, στο φως, μετά πολύχρονη άγνοια, λησμονιά - λήθη και σιωπή). Θεωρώ, όμως, πολύ τυχερή την ταπεινότητά μου, διότι είχα την ευκαιρία (νωρίτερα και ύστερα) να γράψω, επίσης, πρώτος και μία διεξοδική μονογραφία για τον Όσιο Αντώνιο, τον νέο, τον Βεροιώτη, τωρινόν πολιούχο μας, όπως και για τον (επίσης συμπολίτη μας) Οσιομόναχον Νικόδημο, ακόμα δε και να προσθέσω νέα, άγνωστα στοιχεία για τον πολιούχο της Νάουσας Όσιο Θεοφάνη, για τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά κ.ά., στα πλαίσια ευρύτερης προσπάθειάς μου να προβάλω τις περιπτώσεις μίας σειράς αγίων - οσίων και οσιομαρτύρων, που έζησαν στο Μοναστήρι του Τιμίου Ιωάννη Προδρόμου πέρα από τον Αλιάκμονα, στη "Σκήτη Βεροίας" ή και στη Βέροια (όπως ήταν, π.χ. η Αγία Ιερουσαλήμ, η οποία μαρτύρησε στην πόλη μας, της οποίας διατέλεσε και πρώτη, μάλλον, πολιούχος της).

Και όμως η Ακολουθία του Αρσενίου δεν έτυχε της ανάλογης, γενικότερης, προσοχής και της κατάλληλης αξιολογήσεως - αξιοποιήσεως η έκδοση αυτή, αν και το άξιζε, οπωσδήποτε, αφού έμεινε άγνωστη και ανέκδοτη για μερικούς αιώνες. Μάλιστα, θα ανέμενε κανείς να επισημανθεί, τουλάχιστον, και να τονισθεί το γεγονός ότι η Ακολουθία αυτή αναφέρεται στον πρώτον (γνωστόν τώρα) ιεράρχη, της πολυπληθούς χορείας εκείνων, που μαρτύρησαν για χάρη του Ελληνικού Έθνους και της Ορθόδοξης Χριστιανοσύνης...

Β'. Στην αντίληψή μου υπέπεσε, μονάχα, η αναφορά στο βιβλίο μου (στα "Εισαγωγικά" και στην Ακολουθία του Αρσενίου) από τη διεθνούς φήμης Βυζαντινολόγο

(Πανεπιστημιακή δε Καθηγήτρια στις Η.Π.Α.) κ. Αγγελική Ε. Λάϊου-Θωμαδάκη, στην αξιολογη μελέτη της για τους Αγίους και για την Κοινωνία στην τελευταία περίοδο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, δηλαδή στους τελευταίους χρόνους της, που δημοσιεύτηκε στον αφιερωματικόν τόμο του Ελληνοαμερικανού Βυζαντινολόγου, Πανεπιστημιακού Καθηγητή Πήτερ Χαραμή (Η.Π.Α., 1987, σελίδες 84-114). Η συγγραφέας παραπέμπει (επανειλημμένως, μάλιστα) στην έκδοσή μου τούτη και αξιολογεί καταλλήλως τις πληροφορίες της.

Αντιθέτως, ούτε ο δόκιμος βιβλιογράφος και ιστορικός (βεροιώτικης δε καταγωγής, από την πατρογενιά του, αφού η γιαγιά του ήταν από την πόλη μας) Φίλιππος Ηλιού (του Ηλία) κάμνει χρήση της εκδόσεως ταύτης σε τελευταία δημοσιευμένο μελέτημά του για τους Νεομάρτυρες (από τον 15ο αιώνα και ύστερα, εκτός εάν τοποθέτησε την περίπτωση του Αρσενίου έξω από τα χρονικά πλαίσια της έρευνάς του), αν και, νομίζω, ότι του είχα ταχυδρομήσει αντίτυπό της.

Γ'. Δεν αναφέρω τα πολλά, σχετικά, εκλαϊκευτικά δημοσιεύματα, τα οποία γράφθηκαν για τον Αρσένιο (από εμένα, τον πατέρα Πορφύριο Σιμωνοπετρίτη κ.ά.) στον τοπικό Τύπο (σε εφημερίδες και σε περιοδικά). Μνημονεύω, όμως, το κείμενο του γνωστού συγγραφέα της Αθήνας Γιάννη Γκίκα, που δημοσιεύθηκε (πριν 20 χρόνια) στο περιοδικό "Μακεδονική Ζωή" (τέχος 134, του Ιουλίου του 1977, στις σελίδες 20-21). Ο τίτλος του ήταν: "Νεομάρτυρας Αρσένιος, επίσκοπος Βεροίας" (και με υπέρτιτλο: "Μακεδονικό Μαρτυρολόγιο").

Δ'. Ο μακαριστός πλέον μοναχός Γεράσιμος Μικραγιαννανίνης, πολυγραφότατος δε Υμνογράφος της "Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας", συνέθεσε την καινούργια Ακολουθία του Ιερομάρτυρα Αρσενίου (όπως και Παρακλητικόν Κανόνα), που

εκδόθηκε, το 1978 (στη δε 26η σελίδα της καταχωρίστηκε συντομοτάτον, χωρίς δε αξιώσεις, Συναξάρι του Αρσενίου), στη σειρά των εκδόσεων της Μητροπόλεώς μας.

Ε'. Εξάλλου, η Μητρόπολη της Βέροιας, της Νάουσας και της Καμπανίας, αφιέρωσε στον Οσιομάρτυρα το ετήσιο εγκόλπιο Ημερολόγιό της του έτους 1992, όπου αναδημοσιεύτηκε (μετά συγκατάνευσή μου) και ο βίος - το Συναξάρι του Αρσενίου, στο δε οπισθόφυλλο (δημοσιεύτηκε) και φωτογραφία εικόνας του.

Ειδικότερα, ως προς την εικονογράφηση του Οσιομάρτυρα Αρσενίου δημοσίευσε ειδικό κείμενο ο Ημαθιώτης μοναχός Πορφύριος Σιμωνοπετρίτης (στο περιοδικό της Μητροπόλεώς μας, "Παύλειος Λόγος", τεύχος 8ο, των μηνών Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1995, στις σελίδες 20-21). Τούτος ισχυρίσθηκε ότι εντόπισε τοιχογραφία (όπου απεικονίζεται ο Αρσένιος) στη μικρή εκκλησία (της Βέροιας) του Αγίου Νικολάου της "Γούρνας". Όμως, διατύπωσα σοβαρές επιφυλάξεις για την ακρίβεια αυτής της εκδοχής, σε επιστολιμαίο σημείωμά μου, το οποίο δημοσιεύθηκε στο ίδιο περιοδικό (στο επόμενο τεύχος, 9ο, των μηνών Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 1996). Νομίζω, ότι το σχετικό πρόβλημα (της απεικόνισέως) του Αρσενίου, δεν έχει επιλυθεί, ακόμα.

ΣΤ'. Πριν κλείσω το κείμενό μου θα κάμω μία παραπομπή στην ακριβόλογη κρίση του Πανεπιστημιακού Καθηγητή Νίκου Σβορώνου, ο οποίος έγραψε για τους Νεομάρτυρες ότι "είναι σύγχρονα και ήρωες της Χριστιανικής και της εθνικής αντίστασης". Και το επισημαίνω τούτο, διότι τέτοιος υπήρξε, επαναλαμβάνω, και ο Αρσένιος της Βέροιας, είναι δε αξιοσημείωτο ότι έκαμε τούτη την, αξιολογική, κρίση αυτός, ειδικά, ο ιστορικός συγγραφέας, διότι υπήρξε τούτος και δόκιμος μαρξιστής, όσα μπορεί να σημαίνει πιά τούτο...

Ζ'. Τέλος, για την περίπτωση του Αρσενίου και για την προσπάθειά μου να αναδείξω τούτον, νομίζω, ότι πρέπει να θυμηθώ τη γνώμη του σοφού και κατόχου του βραβείου Νόμπελ Αλβέρτου Αϊνστάιν, σύμφωνα με την οποία: “Όσα μπορούν να μετρηθούν, δεν αξίζουν πάντοτε. Όσα αξίζουν, δεν μπορούν πάντα να μετρηθούν”, με αναλογική, βέβαια, ευρεία, ερμηνευτική, μεταφορική επέκτασή της και στον συγγραφικό τομέα.

*Η προτομή
του οσιομάρτυρα
της ελληνικής
Ορθοδοξίας
Αρσενίου.*

*Ο Λάϊονς κ. Αντώνης Τσιρτόπουλος, ενώ προσφωνεί τον ομιλητή
κ. Γ. Χιονίδη.*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

TYPE PRESS

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
OFFSET
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟ

Καραμανλίδης
Νικόλαος

Νέα Νικομήδεια Ημαθίας
Τηλ. 90234 - Fax. 90339

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΛΕΣΧΗ LIONS ΒΕΡΟΙΑΣ

Ιδρύθηκε το έτος 1974 και ανήκει στην Διεθνή Οργάνωση Λεσχών LIONS.

Οι LIONS έχουν ως Σύνθημά τους "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΔΙΑΝΟΗΣΗ
Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ" και "ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ - WE SERVE"
και οι Σκοποί τους είναι:

→ Η Δημιουργία και καλλιέργεια πνεύματος κατανοήσεως
μεταξύ των λαών της γης.

→ Η υποστήριξη στην καλή διακυβέρνηση και τη
νομιμοφροσύνη του πολίτη.

→ Το ενεργό ενδιαφέρον για πολιτική, πολιτιστική, κοινωνική
και ηθική ευημερία της κοινότητας.

→ Η ένωση των λεσχών με δεσμούς φιλίας, αλληλεγγύης
και αμοιβαίας κατανοήσεως.

→ Η εξασφάλιση βήματος όπου γίνονται ανοιχτές συζητή-
σεις πάνω σε θέματα γενικού ενδιαφέροντος με την
προϋπόθεση ότι δε συζητούνται θέματα θρησκευτικών
αιρέσεων ή πολιτικών κομματικών αποκλίσεων μεταξύ των
μελών.

→ Η ενθάρρυνση ανθρώπων που θέλουν να υπηρετήσουν
την Κοινότητά τους χωρίς προσωπική υλική ανταμοιβή, και η
ενθάρρυνση για αποδοτικότητα και για επίτευξη υψηλής ηθικής
στάθμης στο εμπόριο, στη βιομηχανία, τα επαγγέλματα,
δημόσιες υπηρεσίες και στις ιδιωτικές προσπάθειες.